

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра медицини катастроф та військової медицини

Силабус навчальної дисципліни
«Військово - медична підготовка»

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 90 годин, 3 кредитів ЄКТС.
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Кафедра медицини катастроф та військової медицини, вул. Піроговська, 2 поверх
Викладач (-і)	Завідувач кафедри, к.мед.н., доцент Володимир МАЙДАНЮК, завуч кафедри, к.мед.н., доцент Павло БРЯНЦЕВ, доцент, к.мед.н., Олександр ПАНЧЕНКО, доцент, д.мед.н. Любов ПЕТРУК, доцент, д.мед.н. Сергій ТЕРТИШНИЙ, доцент к.мед.н., Андрій КОЛОТВИН, асистент Петро ЛАВРЕНЮК, асистент Олександр ТРЕТЬЯК.
Контактна інформація	Довідки за телефонами: 048-7227259; 067-950-33-27 Завідувач кафедри Володимир МАЙДАНЮК volodymyr.majdanyuk@onmedu.edu.ua 067 77 42 555 Завуч кафедри Павло БРЯНЦЕВ vkafod@ukr.net Очні консультації: з 14.00 до 16.00 кожного четверга Онлайн- консультації: з 16.00 до 18.00 кожного четверга. Посилання на онлайн - консультацію надається кожній групі під час занять окремо.

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення дисципліни – військово-медична підготовка.

Мета дисципліни: засвоєння завдань, основ організації та актуальних питань медичної служби ЗСУ в умовах збройних конфліктів. Ознайомитись зі сучасною системою лікувально-евакуаційного забезпечення військ та понять про етап медичної евакуації. Набуття здобувачами освіти знань, формування елементів професійних компетентностей та практичних навичок з основ організації санітарно-гігієнічних та протиепідемічних заходів при надзвичайних ситуаціях мирного та воєнного часу, медичної допомоги пораненим та постраждалим під час бойових дій, а також проведення заходів з організації медичного забезпечення населення і військ.

Завдання дисципліни:

1. Опанування основ організації медичного забезпечення населення і військ як складової системи медичного забезпечення населення держави;

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра медицини катастроф та військової медицини

2.Визначення основних принципів оцінки стану постраждалих в бойових умовах та оволодіння навичками надання медичної допомоги при основних невідкладних станах;

3.Знати основні захворювання внутрішніх органів при бойовій травмі та травмах в умовах надзвичайних ситуацій мирного часу, діагностувати невідкладні стани, надавати медичну допомогу при невідкладних станах.

4.Оволодіти навичками з основ організації санітарно-гігієнічних та протиепідемічних заходів у військах.

Очікувані результати:

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

Знати:

1. Основні завдання медичної служби Збройних сил України у воєнний час;
2. Основи організації лікувально-евакуаційних заходів у військах;
3. Головні принципи оцінки стану постраждалих в бойових умовах та надання медичної допомоги постраждалим і пораненим;

4.Знати основні захворювання внутрішніх органів при бойовій травмі, визначати попередній діагноз та надавати медичну допомогу при невідкладних станах, загрожуючих життю;

5.Оволодіти навичками з основ організації санітарно-гігієнічних та протиепідемічних заходів у військах.

Вміти:

1. Надавати медичну допомогу пораненим і хворим в умовах бойової обстановки та в осередках надзвичайних ситуацій;

2. Виконувати медичні заходи під час розгортання етапів медичної евакуації в умовах надзвичайної ситуації, у т.ч. у польових умовах.

3. Визначати невідкладні стани; принципи та тактику надання екстреної медичної допомоги; проводити заходи, спрямовані на рятування та збереження життя людини.

4. Надавати екстрену медичну допомогу при невідкладному стані.

5. Виконувати медичні маніпуляції при надзвичайних ситуаціях та в бойових умовах.

6. Приймати рішення про вжиття термінових заходів під час надання медичної допомоги.

7. Розгортати функціональні підрозділи етапів медичної евакуації.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми і методи навчання

Дисципліна буде викладатися у формі лекцій, практичних занять, організації самостійної роботи здобувача.

Методи навчання.

Лекції:

Лекції складають основу теоретичної підготовки. Вони за змістом мають переважно проблемний і актуальний характер, відображають останні досягнення військової науки, сприяють творчому мисленню здобувачів вищої освіти.

Практичні заняття:

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра медицини катастроф та військової медицини

- словесні методи: бесіда, пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій;
- наочні методи: ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації);
- практичні методи: вирішення ситуаційних завдань, відпрацювання навичок на симуляційних муляжах.

Самостійна робота:

Самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних занять, підготовка доповідей.

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Завдання, організація та актуальні питання медичної служби ЗСУ в умовах збройних конфліктів. Основні завдання медичної служби Збройних Сил України в умовах збройних конфліктів, їх зміст і значення. Умови діяльності медичної служби та їх вплив на організацію медичного забезпечення військ. Організаційна структура медичної служби Збройних Сил України. Категорії особового складу медичної служби. Роль і місце медичної служби Збройних Сил України в загальнодержавній системі надання медичної допомоги в умовах збройних конфліктів. Поняття про втрати особового складу військ. Визначення і класифікація санітарних втрат, їх характеристика. Величина санітарних втрат, фактори, що впливають на їх розміри. Сучасна структура санітарних втрат, її залежність від зброї, що використовує противник. Коротка характеристика вражаючих факторів сучасної зброї. Вплив величини і структури санітарних втрат на організацію медичного забезпечення військ.

Тема 2. Сучасна система лікувально-евакуаційного забезпечення військ.

Поняття і зміст лікувально-евакуаційного забезпечення. Сутність сучасної системи лікувально-евакуаційного забезпечення, її принципи. Поняття про етап медичної евакуації, завдання, принципова схема та вимоги до розгортання. Види та обсяги медичної допомоги. Медичне сортування в бойових умовах. Визначення поняття, коротка характеристика. Основні завдання, принципи та організація медичного сортування. Медична евакуація, поняття, мета та порядок проведення. Санітарно-транспортні засоби для евакуації поранених і хворих. Особливості організації та проведення лікувально-евакуаційних заходів в умовах проведення антитерористичної операції на сході України.

Тема 3. Медичне сортування при виникненні масових санітарних втрат. Організація та проведення евакуації пораненого.

Організація та проведення медичного сортування при виникненні масових санітарних втрат. Алгоритм проведення медичного сортування. Медична інформаційна картка: призначення, правила заповнення. Організація та проведення переміщення (відтягування, винесення) пораненого в укриття у бойових (секторах обстрілу, укриття та евакуації) та не бойових умовах. Підготовка поранених (уражених) до евакуації. Медична евакуація. Організація надання допомоги під час транспортування в бойових (сектор укриття та евакуації) і не бойових умовах.

Тема 4. Первинний огляд постраждалого.

Місце та обсяг надання домедичної допомоги в бойових та небойових умовах. Огляд місця пригоди, забезпечення особистої безпеки, визначення кількості постраждалих і ймовірної причини їх ураження. Контакт з постраждалим. Засоби особистої безпеки. Безпека в бойових умовах. Особливості огляду місця пригоди в бойових та небойових умовах. Проведення первинного огляду. Визначення рівня свідомості потерпілого. Види ушкоджень в бойових умовах. Засоби індивідуального медичного оснащення військовослужбовця. Алгоритми надання домедичної допомоги в секторах обстрілу та укриття.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра медицини катастроф та військової медицини

Тема5. Причини і ознаки кровотечі. Поняття про колапс і шок. Домедична допомога при кровотечах.

Причини і ознаки зовнішньої кровотечі. Причини і ознаки внутрішньої кровотечі. Поняття про критичну зовнішню кровотечу. Поняття про колапс і шок, причини їх виникнення, розпізнавання і надання домедичної допомоги. Техніка зупинки зовнішньої кровотечі: тиск на рану, тампонування рани, тиснуча пов'язка, підняття кінцівки. Кровоспинні засоби на марлевій основі, техніка застосування. Показання і техніка накладання різних видів джгутів та імпровізованих закруток. Показання і правила застосування хімічних засобів для зупинки кровотечі. Домедична допомога при внутрішній кровотечі.

Тема6. Порушення прохідності дихальних шляхів. Домедична допомога.

Анатомо-фізіологічні особливості дихальних шляхів. Причини непрохідності дихальних шляхів. Ознаки повної і часткової непрохідності дихальних шляхів. Техніка забезпечення прохідності дихальних шляхів (закидання голови; виведення нижньої щелепи; введення носо-, рото горлових повітроводів). Особливості видалення стороннього тіла з дихальних шляхів вагітної жінки, огрядної людини, немовляти. Пристрої для штучної вентиляції легень. Техніка штучної вентиляції легень (рот до рота, рот до носа, рот до лицевої маски, мішком АМБУ). Гострі порушення дихання в бойових умовах. Пневмоторакс: види, ознаки, домедична допомога. Переведення пораненого (постраждалого) у стабільне положення.

Тема7. Види ушкоджень у бойових і не бойових умовах. Домедична допомога при пораненнях, переломах, вивихах, розтягах.

Причини та ознаки ран м'яких тканин. Проникаючих і непроникаючих ран черепа, грудної клітки, живота. Особливості бойових поранень. Протекція ран накладанням пов'язок. Техніка накладання пов'язок при пораненнях черепа, ока, вуха, нижньої щелепи. Поранення грудної клітки. Особливості накладання пов'язок при проникаючих пораненнях живота. Накладання пов'язок при наявності стороннього тіла в рані. Причини та ознаки травм голови, хребта і тазу. Види травм кінцівок (переломи: відкриті і закриті, розтягнення зв'язок, вивихи), причини та ознаки. Абсолютні ознаки переломів. Надання домедичної допомоги при дорожньо-транспортній пригоді (ДТП). Особливості надання домедичної допомоги при відкритих переломах. Транспортна іммобілізація табельними та пристосованими засобами. Тактика рятувальника при ДТП.

Тема8. Надання домедичної допомоги при термічних і хімічних ураженнях.

Опіки, класифікація, ознаки, домедична допомога в бойових і не бойових умовах. Відмороження, класифікація, ознаки, домедична допомога в бойових і не бойових умовах. Траншейна стопа, замерзання, ознаки, домедична допомога в бойових і не бойових умовах. Гіпертермія, домедична допомога в бойових і не бойових умовах. Ураження електричним струмом, домедична допомога. Особливості ураження бойовими вогнесумішами, домедична допомога. Дії кислот і лугів, домедична допомога. Особливості допомоги при опіках очей різного походження.

Тема9. Домедична допомога при найпоширеніших невідкладних станах.

Причини, діагностика і домедична допомога при зомлінні, комі невідомої етіології, судом, болю у серці (стенокардія, інфаркт), інсульті, гострому болю в животі, отруєнні невідомою речовиною, невідомим газом, укусах комах, собак, отруйних змій.

Тема10. Засоби масового ураження. Домедична допомога.

Аварії на хімічно-небезпечних об'єктах. Класифікація та характеристика сильнодіючих отруйних речовин. Домедична допомога при ураженні сильнодіючими отруйними речовинами. Вражаючі фактори аварій на радіаційно небезпечних об'єктах. Радіаційні

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра медицини катастроф та військової медицини

ураження. Променева хвороба, ознаки. Радіопротектори. Домедична допомога в бойових та не бойових умовах.

Тема 11. Домедична допомога на воді: розпізнавання потопельника, наближення до нього, транспортування до берега. Допомога при ураженні електричним струмом, блискавкою.

Рятуючий повинен швидко добігти до найближчого до потоплюючого місця вздовж берега. Якщо потоплюючий знаходиться на поверхні води, то бажано заспокоїти його ще здалеку, а якщо це не вдається, то краще постаратися підпливти до нього ззаду. Транспортування потерпілого в стаціонар доцільно після відновлення серцевої діяльності. Домедичною допомогою при електротравмі є звільнення потерпілого від дії електричного струму. Для цього потрібно вимкнути рубильник або запобіжник, перерізати дроти або відкинути їх за допомогою дерев'яної палиці. Якщо нереально прибрати джерело струму, потрібно відтягнути потерпілого в надійне місце.

Тема 12. Поведінка людей в надзвичайних ситуаціях і бойових умовах. Бойовий стрес: ознаки, профілактика, домедична допомога.

Особливості поведінки людей в надзвичайних ситуаціях. Типові реакції медичних працівників на різні травматичні події. Механізми формування стресостійкості у медичних працівників. Технології профілактики посттравматичних стресових розладів. Дебрифінг як метод психологічної корекції посттравматичних стресових розладів. Бойовий стрес і бойова втома: ознаки, профілактика та основні принципи надання домедичної допомоги в бойових (сектор укриття та евакуації) та не бойових умовах.

Тема 13. Організація терапевтичної допомоги у воєнний час при надзвичайних ситуаціях мирного часу.

Загальні питання організації терапевтичної допомоги у воєнний час. Характеристика сучасної бойової терапевтичної патології. Санітарні втрати терапевтичного профілю. Медичне сортування уражених на етапах надання першої лікарської та спеціалізованої терапевтичної допомоги ураженим при надзвичайних ситуаціях у мирний час.

Тема 14. Радіаційні ураження. Клінічна характеристика іонізуючих випромінювань. Гостра променева хвороба. Надання медичної допомоги на етапах медичної евакуації.

Види іонізуючих випромінювань. Основні ланки біологічної дії іонізуючих випромінювань. Клінічні форми радіаційних уражень. Визначення гострої променевої хвороби. Особливості радіаційних уражень мирного часу. Принципи патогенетичного лікування гострої променевої хвороби з урахуванням провідних проявів захворювання. Обсяг медичної допомоги ураженим іонізуючим випромінюванням на етапах медичної евакуації.

Тема 15. Захворювання внутрішніх органів при бойовій хірургічній травмі та травмах при надзвичайних ситуаціях. Ускладнення. Профілактика та етапне лікування.

Класифікація патологічних змін внутрішніх органів у поранених та постраждалих. Загальні синдроми вогнепальної рани. Захворювання органів дихання, захворювання органів кровообігу, захворювання органів травлення, захворювання нирок. Лікування захворювань внутрішніх органів на етапах медичної евакуації. Профілактика захворювань внутрішніх органів. Опікова хвороба, визначення, класифікація. Патогенез основних клінічних проявів та ускладнень під час різних періодів перебігу захворювання. Типові ускладнення перебігу опікової хвороби, діагностика. Етапне лікування хворих з опіковою хворобою. Особливості лікування опікового шоку. Визначення синдрому тривалого здавлювання. Патогенез,

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра медицини катастроф та військової медицини

клінічна характеристика періодів перебігу. Лікування синдрому тривалого здавлювання на етапах медичної евакуації.

Тема 16. Невідкладні стани, надання терапевтичної допомоги при загрожуючих життю станах на етапах медичної евакуації.

Загальна характеристика уражень отруйними речовинами, класифікація, діагностика. Етапне лікування уражених отруйними речовинами протягом бойових дій. Організація невідкладної терапевтичної допомоги при гострих отруєннях на етапах медичної евакуації. Обсяги медичної допомоги.

Тема 17. Організація санітарно-гігієнічних заходів у Збройних силах України при надзвичайних станах мирного часу та у воєнний час.

Визначення та зміст гігієни при надзвичайних станах. Роль і місце санітарно-гігієнічних заходів у загальній системі медичного забезпечення Збройних сил України, під час надзвичайних ситуацій, ліквідації наслідків катастроф мирного часу та на воєнний час. Особливості санітарного нагляду в ЗС України. Особливості організації та проведення санітарно-гігієнічних заходів у надзвичайних ситуаціях і бойовій обстановці.

Тема 18. Гігієна польового розміщення військ.

Гігієнічні вимоги до розміщення у польових умовах. Типи польового житла, його гігієнічна оцінка. Розміщення у населених пунктах. Перспективні польові споруди. Поняття про фортифікаційні споруди, їх типи, характеристика основних вимог до них (придатність для проживання). Особливості мікроклімату та хімічного складу повітря у закритих фортифікаційних спорудах та їх вплив на організм. Контроль за лазнево-пральним обслуговуванням військ. Збирання та видалення нечистот та відходів. Порядок збирання та поховання загиблих. Обов'язки військово-медичної служби.

Тема 19. Організація та проведення санітарного нагляду і медичного контролю за водопостачанням особового складу Збройних сил України у польових умовах.

Обов'язки різних служб з організації водопостачання особового складу ЗС України у польових умовах. Організація та проведення розвідки джерел води. Оцінка якості води, табельні комплекти і прилади, їх тактико-технічні дані, методи дослідження. Пункти польового водопостачання, гігієнічні вимоги до їх устаткування. Очистка, знезараження, знешкодження ОР та дезактивація води у польових умовах при надзвичайних ситуаціях і на воєнний час. Санітарний нагляд та медичний контроль за водопостачанням особового складу військ та населення у польових умовах при надзвичайних ситуаціях, умовах застосування зброї масового ураження, наявності забруднення води радіоактивними речовинами та отруйними речовинами.

Тема 20. Основи організації та проведення санітарного нагляду і медичного контролю за харчуванням особового складу Збройних сил України у польових умовах.

Організація харчування особового складу у польових умовах. Норми харчування для особового складу та їх характеристика. Організація та проведення санітарного нагляду і медичного контролю за харчуванням особового складу у польових умовах. Харчування в умовах зараження місцевості та об'єктів сильнодіючими отруйними речовинами, радіоактивними речовинами (РР), в умовах можливого застосування зброї масового ураження (далі – ЗМУ). Шляхи та способи зараження продовольства РР, ОР і бактеріологічними засобами (далі – БЗ). Захист під час транспортування, зберігання продовольства, приготування, роздачі та прийому їжі. Організація та проведення санітарно-епідеміологічної експертизи продовольства в умовах можливого зараження РР, ОР і БЗ. Сили, засоби та етапи експертизи. Обсяг і можливості лабораторних досліджень. Характеристика табельних комплектів та приладів. Методи дослідження, що використовуються при експертизі. Гранично допустимі концентрації РР та ОР у продуктах

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра медицини катастроф та військової медицини

при надзвичайних ситуаціях і на воєнний час. Способи дезактивації та дегазації продовольства і тари.

Тема 21. Організація і проведення санітарного нагляду за умовами праці у воєнний час.

Коротка характеристика основних факторів, що визначають умови праці, профілактика їх несприятливої дії на організм. Характеристика робочих місць. Забруднення повітря шкідливими газами, їх склад, вплив на організм людини. Гігієнічні особливості праці медичних працівників військових частин та особового складу військово-медичних закладів ЗС України на воєнний час. Гігієна військової праці танкістів. Підводне водіння танків. Гігієна військової праці у ракетних військах і артилерії, інженерних військах. Особливості умов служби, їх вплив на організм людини і заходи щодо захисту військовослужбовців. Гігієна військової праці у радіотехнічних військах. Умови військової праці на радіолокаційних станціях. Специфічні та неспецифічні фактори зовнішнього середовища. Гігієна військової праці на радіостанціях. Гігієнічні особливості використання індивідуальних засобів захисту при обслуговуванні об'єктів озброєння і військової техніки в СВ, ПС, ВМС, ліквідації пожеж та наслідків надзвичайних станів.

Тема 22. Протиепідемічний захист військ.

Протиепідемічні заходи серед особового складу військ. Критерії оцінки санітарно-епідемічного стану військ і району їх розміщення. Правила відбору матеріалів для індикації бактеріологічної зброї. Індикація бактеріологічної зброї (специфічна та неспецифічна). Індикація бактеріологічної зброї у скороченому та розширеному обсягах. Особливості епідемічного процесу під час надзвичайної ситуації. Основні принципи планування протиепідемічних та профілактичних заходів у зонах надзвичайних ситуацій. Захист населення при надзвичайних ситуаціях. Колективні та індивідуальні засоби захисту населення.

Тема 23. Санітарно-епідеміологічна розвідка.

Визначення та завдання санітарно-епідеміологічної розвідки. Правила відбору матеріалів для індикації бактеріологічної зброї. Індикація бактеріологічної зброї (специфічна та неспецифічна). Індикація бактеріологічної зброї у скороченому та розширеному обсягах. Режимно-обмежувальні заходи при обсервації та карантині.

Тема 24. Особливості проведення протиепідемічних заходів у випадках у воєнний час за умов застосування біологічної зброї.

Чинники, які впливають на розповсюдження інфекційних хвороб у районах надзвичайних ситуацій в воєнний час за умов застосування біологічної зброї. Особливості епідемічного процесу. Основні принципи протиепідемічних заходів в умовах застосування біологічної зброї. Захист військовослужбовців при застосуванні біологічної зброї. Режимно-обмежувальні заходи при обсервації та карантині. Колективні та індивідуальні засоби захисту населення.

Перелік рекомендованої літератури:

Основна:

1. Домедична допомога: Навч.-метод. посіб. для вищих мед. (фарм.) закладів. Схвалено МОЗ / О.Ф. Козлова. — К., 2017. — 49 с., іл., м'яка обкл.
2. Перша медична допомога: Підручник для мед. учил., коледжів, академій, інститутів медсестринства. — 4-те вид., випр. Затверджено МОЗ/ Петриченко Т.В. — К., 2018. — 272 с.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра медицини катастроф та військової медицини

3. Екстрена медична допомога військовослужбовцям на догоспітальному етапі в умовах збройних конфліктів, за редакцією професора Бадюка М.І., навчальний посібник, – Київ. – 2018 – 203 с.
4. Біобезпека, практичний poradник, за редакцією академіка НАМН України, доктора медичних наук, професора В.М. Запорожана, доктора медичних наук, професора М.І. Бадюка, Одеса, ОНМедУ – 2018 – 431 с.
5. Екстрена медична допомога травмованим на догоспітальному етапі: навчальний посібник / [В.О. Крилюк, С.О. Гур'єв, А.А. Гудима та ін.] – Київ. – 2016 – 400 с.
6. Стандарт підготовки І-СТ-3: Підготовка військовослужбовця з тактичної медицини (видання 2). К.: «МП Леся», 2015. – 148 с.
7. Стандарт підготовки «Фахова підготовка санітарного інструктора роти (батареї)» (видання 1) – Київ. – 2015 – 191 с.
8. Екстрена медична допомога (догоспітальні протоколи): посібник // за редакцією професора О.В. Богомолець, професора Г.Г. Рощина. – Київ. Юстон. – 2016. – 212 с.
9. Організація медичного забезпечення військ: Підруч. для студ. вищ. мед. закл. освіти України III-IV рівнів акредитації / За редакцією професора Бадюка М.І. – К.: “МП Леся”, 2014. – 430 с.
10. Андрейчин М.А. Військова епідеміологія з епідеміологією надзвичайних ситуацій / М.А. Андрейчин, О.Д. Крушельницький, В.С. Копча, І.В. Огороднійчук. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2015. – 320 с.
11. Біобезпека, практичний poradник, за редакцією академіка НАМН України, доктора медичних наук, професора В.М. Запорожана, доктора медичних наук, професора М.І. Бадюка, Одеса, ОНМедУ – 2018 – 431 с.
12. Воєнно-польова терапія: Підручник/Г.В.Осьодло та інш./ УВМА МО України-Київ: Чалчинська Н.В., 2017-620 с., стор.-11-101.
13. Козачок М.М. Військова терапія: підручник для студентів вищих навчальних закладів 4 рівня. УВМА-К., 2015-449 с.
14. Військова терапія. Питання до самостійної роботи студентів. Навчальний посібник / Візір В.А., Демеденко О.В., Содомова А.С./ -Запоріжжя: ЗДМУ, 2018.-136 с.
15. Військова токсикологія, радіологія, медичний захист: підручник/ за ред. проф. О.Є. Левченка. – К.: СПД Чалчинська Н.В., 2018. – 788 с.

Додаткова:

1. Конституція України, 1996 (ст. 3, 16, 49, 50, 106, 138).
2. Закон України „Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення“ № 4004-XII від 24.02.94 в редакції від 14.01.2021;
3. Закон України “Про екстрену медичну допомогу”, від 05.07. 2012 р. №5081-VI.
4. Закон України “Про Збройні Сили України”, Редакція від 28.07.2016р.
5. Закон України “Про військовий обов’язок і військову службу”, в останній чинній редакції від 30 березня 2017 року.
6. Указ Президента України від 16.01.2013 р. № 20/2013 «Деякі питання Державної служби України з надзвичайних ситуацій»
7. НАКАЗ МОЗ України 19.03.2018. № 504 «Про затвердження Порядку надання первинної медичної допомоги»;
8. Домедична допомога (алгоритми, маніпуляції): Методичний посібник / [В.О. Крилюк, С.О. Гур'єв, А.А. Гудима та ін.] – К.: НВП "Інтерсервіс", 2014. – 84 с.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра медицини катастроф та військової медицини

13. Електронні інформаційні ресурси:

1. Сайт Міністерства охорони здоров'я України, Режим доступу: <http://www.moz.gov.ua/>
2. Сайт Верховної Ради України: Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>
3. Сайт Державної служби України з надзвичайних ситуацій: Режим доступу: <https://dsns.gov.ua/uk>
4. Європейська база даних «Здоров'я для всіх», Копенгаген: ЕРБВОЗ: Режим доступу: <https://gateway.euro.who.int>
5. Постанова КМУ «Про затвердження Положення про організацію оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій та зв'язку у сфері цивільного захисту» від 27 вересня 2017 р. №733 Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/733-2017-%D0%BF#Text>
6. Електронна бібліотека ОНМедУ Режим доступу: <https://onmedu.edu.ua/biblioteka/>

ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи поточного контролю:

Поточний контроль: усне опитування, оцінювання виконання практичних навичок, розв'язання ситуаційних завдань, оцінювання активності на занятті.

Оцінювання поточної навчальної діяльності на практичному занятті:

1. Оцінювання теоретичних знань з теми заняття:
 - методи оцінювання: опитування, вирішення ситуаційної задачі;
 - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.
2. Оцінка практичних навичок та маніпуляцій з теми заняття:
 - методи: оцінювання правильності виконання практичних навичок;
 - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.

Оцінка за одне практичне заняття є середньоарифметичною за всіма складовими і може мати лише цілу величину(5, 4, 3, 2), яка округлюється за методом статистики.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач вільно володіє матеріалом, бере активну участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної задачі, впевнено демонструє практичні навички під час огляду постраждалого, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє мислення.
Добре «4»	Здобувач добре володіє матеріалом, бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної задачі, демонструє практичні навички під час огляду постраждалого з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє мислення.
Задовільно «3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної задачі, демонструє практичні навички під час огляду постраждалого з суттєвими помилками.
Незадовільно «2»	Здобувач не володіє матеріалом, не бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної задачі, не демонструє практичні навички під час огляду постраждалого.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра медицини катастроф та військової медицини

Форми і методи підсумкового контролю: залік.

Залік, виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях, виконав індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота:

Самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, самостійне опанування матеріалу декількох лекцій; підготовка до кожного практичного заняття.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-навушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання індивідуального опитування, виконання тестових завдань, оцінки за розв'язання ситуаційних завдань, виконання індивідуального завдання, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (тестових завдань, ситуаційних завдань, індивідуального завдання, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові ситуаційні завдання, індивідуальні завдання, тести тощо);

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра медицини катастроф та військової медицини

- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізень:

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються. Запізнення на заняття – не припустимі. Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Використання будь-яких мобільних пристроїв заборонено. При порушенні даного пункту здобувач має покинути заняття та в журналі викладач ставить «нб», яку він повинен відпрацювати у загальному порядку.

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету.